

N:o 98.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 17 maj 1895.
-- -- -- -- Andra Kammaren den 17 maj 1895.

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående beräkningen af statsverkets inkomster.

(Statsutskottets utlåtande n:o 59, bevillningsutskottets betänkande n:is 27 och 29 samt bankoutskottets memorial n:is 8 och 9.)

Till Konungen.

Vid behandlingen af Eders Kongl. Maj:ts den 15 januari innevarande år till Riksdagen aflättna proposition angående statsverkets tillstånd och behof har, i afseende å beräkningen af statsverkets inkomster för den tid, nästa statsreglering omfattar, eller år 1896 och intill dess ny statsreglering derefter vidtager, Riksdagen, på sätt bilagda tabell utvisar, funnit de ordinarie inkomsterna böra beräknas till 19,070,000 kronor och de extra ordinarie inkomsterna eller bevillningarna till 78,450,000 kronor.

Grundskatt. Denna inkomsttitel har af statskontoret, med iakttagande af den afskrifning å skatten, som jemlikt lagen den 2 december 1892 skulle under år 1896 ega rum, beräknats till 1,908,000 kronor. Om detta belopp minskades med summan af de tillgiftsräntor, som nu borde ur riksstaten uteslutas, eller 2,600 kronor, utgjorde återstoden i jemnt tusental 1,905,000 kronor, med hvilket belopp Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att förevarande inkomsttitel måtte i riksstaten för år 1896 upptagas.

Då Riksdagen vid fråga om regleringen af utgifterna under riksstatsens femte hufvudtitel i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag beslutit, att det å anslaget till båtsmansindelningen under rubriken »indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag: friheter» uppförda belopp 2,600 kronor skall ur riksstaten uteslutas, följer häraf att, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, en motsvarande minskning i den beräknade inkomsten af grundskatter må ega rum; och då Riksdagen ej heller i öfrigt haft något att erinra mot Eders Kongl. Maj:ts beräkning af denna inkomsttitel, har Riksdagen, lika med Eders Kongl. Maj:t, ansett densamma böra i riksstaten för år 1896 upptagas till 1,905,000 kronor.

Tullmedlen, hvilka vid nästlidet års riksdag för innevarande år beräknades till 30,000,000 kronor, hafva i bruttoinkomst inbragt:

år 1891	kronor	37,865,262: —
„ 1892	„	37,228,458: —
„ 1893	„	36,934,304: —
eller i medeltal för dessa tre år	„	37,342,674: —
samt år 1894	„	38,631,960: —.

I sin statsverkspropositionen bifogade skrifvelse den 11 sistlidne december angående inkomstberäkningen för år 1896 har statskontoret med afseende å den inhemska sockerproduktionens ökning och den deraf föranledda minskning i inkomst af sockertullen föreslagit tullmedlens upptagande med samma belopp, hvartill de för innevarande år af Riksdagen beräknats, eller 30,000,000 kronor.

Vid denna beräkning har emellertid — såsom herr statsministern och dåvarande chefen för finansdepartementet vid statsverkspropositionens beslutande den 14 januari innevarande år till statsrådsprotokollet erinrat — statskontoret endast haft att taga hänsyn till den inkomst, som de vid tiden för skrifvelsens aflåtande bestående tullafgifter kunde antagas komma att lemna. En förändring i denna beräkning påkallades emellertid af Eders Kongl. Maj:ts den 5 i sistnämnda månad fattade beslut att föreslå Riksdagen en förhöjning i tullsatserna för spanmål och vissa dermed närbeslägtade artiklar.

Beräkningen af den verkan, dessa tullförhöjningar kunde antagas komma att utöfva på tullinkomsten, borde — erinrar herr statsministern vidare — gifvetvis grundats på en medeltalsberäkning af införseln utaf de ifrågavarande artiklarne under ett visst antal år. Med afseende på det inflytande, tillvaron af spanmålstullar utöfvat på införseln af spanmål, borde tydligen tiden före år 1888, då berörda tullar infördes, icke till någon del tagas med i beräkningen. Det tillförlitligaste resultatet

kunde antagas vinnas, om man jemväl lemnade ur räkningen åren 1888 och 1894, då införselförhållandena till följd af genomförda eller förväntade ändringar i tullagstiftningen icke oväsentligt afvikit från de normala, och endast grundade beräkningen på förhållandena under femårsperioden 1889—1893.

I årligt medeltal för dessa fem år hade införseln utgjort i jemna tusental kilogram:

af omalen spanmål	191,281,000	kilogram
„ malt	1,179,000	„
„ malen spanmål m. m.	44,269,000	„
„ kli	18,192,000	„

Tillämpades å de sålunda beräknade införselbeloppen den af Eders Kongl. Maj:t föreslagna förhöjningen i tullavgifter, uppkomme en ökad tullinkomst af 5,489,150 kronor. Denna summa borde likväl minskas med det belopp, som motsvarade den tullfria införseln från Norge, med afseende hvarå och då tullförhöjningarna måste antagas komma att medföra någon minskning i importen, den ökade tullinkomsten skäligen kunde upptagas med ett till 5,000,000 kronor afjennadt belopp.

Med beloppet 35,000,000 kronor hafva tullmedlen också blifvit upptagna i Eders Kongl. Maj:ts förslag till statsreglering för år 1896.

Afkastningen af förevarande inkomsttitel lärer likväl numera få till någon del beräknas annorlunda, sedan de af Eders Kongl. Maj:t föreslagna tullsatser för ofvanberörda artiklar blifvit genom Riksdagens beslut i viss mån jemkade. I sådant afseende märkes, att tullsatserna för omalen spanmål och för malt, i Eders Kongl. Maj:ts förslag upptagna, den förra till 3 kronor 15 öre och den senare till 4 kronor per 100 kilogram, af Riksdagen höjts till respektive 3 kronor 70 öre och 5 kronor, samt att artikeln kli, för hvilken Eders Kongl. Maj:t föreslagit en tull af 30 öre per 100 kilogram, af Riksdagen bibehållits tullfri.

Med afseende å dessa förändringar i de förhållanden, på hvilka Eders Kongl. Maj:ts beräkning grundats, anser Riksdagen, att det belopp, hvartill tullmedlen af Eders Kongl. Maj:t förslagsvis upptagits, bör kunna ökas med en million kronor. De förändringar i öfrigt, hvilka i gällande tulltaxa vidtagits, lära icke vara af tillräcklig betydighet att på förevarande beräkning inverka.

Riksdagen har alltså för år 1896 beräknat tullmedlen till 36,000,000 kronor.

Stämpelmedlen, som för innevarande år beräknats till 5,300,000 kronor, hafva utgjort:

år 1891	kronor 3,311,391: —
„ 1892	„ 3,492,122: —
„ 1893	„ 3,330,291: —
eller i medeltal för dessa tre år	„ 3,377,935: —

Stämpelmedlen hafva af Eders Kongl. Maj:t, i enlighet med hvad statskontoret föreslagit, ansetts böra för år 1896 beräknas till samma belopp, hvarmed de i riksstaten för innevarande år finnas uppförda, eller till 5,300,000 kronor; och, då verkningarna af den nya förordning angående stämpelafgiften, som med innevarande års ingång träd i kraft, ännu icke kunna närmare öfverskådas, har Riksdagen icke något att emot förslaget erinra; hvadan Riksdagen för år 1896 beräknat stämpelmedlen till 5,300,000 kronor.

Bränvinstillverkningsafgiften. Beträffande denna inkomsttitel har statskontoret i sin ofvannämnda skrifvelse af den 11 december 1894 anfört följande:

»Enligt räkenskaperna har bränvinstillverkningen i riket utgjort:	
år 1889	liter 29,191,284
„ 1890	„ 29,050,059
„ 1891	„ 32,141,007
„ 1892	„ 31,804,818
„ 1893	„ 31,721,077
utgörande medeltalet för femårsperioden	„ 30,781,649.
Medeltalet för femårsperioden 1888—1892 uppgick till	„ 30,153,185.

Tillverkningen under innevarande år intill den 1 i denna månad har, enligt meddelande från finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå, uppgått till

liter 28,225,667	
och om härtill lägges tillverkningen under december månad sistlidet år	„ 5,078,446
skulle, under förutsättning att sistnämnda litertal komme att motsvara tillverkningen för samma månad innevarande år, detta års tillverkning blifva	liter 33,304,113.

Beträffande tillverkningskatten, som är upptagen uti innevarande års riksstat med 13,700,000 kronor och för år 1895 beräknad till ett

jemnadt belopp af 14,000,000 kronor, meddelas följande öfversigt för femårsperioden 1889—1893:

	Influten skatt.	Restitution för		Statsverket behållet.
		denature adt bränvin.	för högt erlagd skatt.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
år 1889	14,370,270	366,779	12,444	13,991,047
„ 1890	16,287,351	435,179	11,599	15,840,573
„ 1891	15,022,350	593,933	7,835	14,420,582
„ 1892	15,047,034	504,348	4,598	14,538,088
„ 1893	15,849,588	534,549	5,017	15,310,022

Under innevarande år intill den 1 dennes är tillverkningskatt erlagd med 14,661,713 kronor 45 öre.

I jemförelse med föregående år har denna inkomst, fördelad på de särskilda månaderna, influtit sålunda:

	År 1894.	År 1893.
Januari månad	867,791: —	642,566: —
Februari „	975,080: —	887,070: —
Mars „	1,077,827: —	994,302: —
April „	1,535,871: —	969,855: —
Maj „	5,673,906: —	1,060,222: —
Juni „	291,577: —	1,574,842: —
Juli „	240,715: —	1,291,785: —
Augusti „	253,816: —	1,329,186: —
September „	707,886: —	1,601,851: —
Oktober „	1,296,750: —	1,849,468: —
November „	1,740,494: —	1,967,524: —
Summa kronor	14,661,713: —	14,168,671: —.

Det under december månad år 1893 influtna beloppet uppgick till 1,567,428 kronor. Äfven om inkomsten under innevarande månad icke skulle fullt uppgå till den summa, som under motsvarande tid förlidet år inflöt, torde dock kunna såsom sannolikt antagas, att statsverkets behållna inkomst af bränvinstillverkningskatten, efter afdrag

för restitution för denaturerad bränvin — hvilken restitution sistlidet år belöpte sig till 534,549 kronor — för innevarande år skall komma att uppgå till omkring 15,500,000 kronor.

Då denna statsinkomst, uti riksstaten, såsom ofvan nämnts, för år 1895 beräknad till 14,000,000 kronor, såväl under de tre sistförflutna åren som innevarande år visat sig vara i stigande och under det första af dessa år inbringat mer än 14,400,000 kronor, torde en förhöjning i den senast antagna beräkningen kunna ega rum; och hemställer statskontoret i sådant afseende, att bränvinstillverkningsskatten för år 1896 måtte upptagas med 14,400,000 kronor.»

I öfverensstämmelse härmed har Eders Kongl. Maj:t föreslagit beräkningen af ifrågavarande statsinkomst till sistnämnda belopp.

Enligt upplysningar af chefen för finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå har bränvinstillverkningen under år 1894 i sin helhet omfattat en tillverkningskvantitet af 33,068,884 liter. Den under samma år influtna tillverkningsafgiften har belöpt sig till 16,253,410 kronor, samtidigt hvarmed restitution af tillverkningsafgift för denaturerad bränvin utgått med 712,267 kronor. Statsverkets behållna inkomst af denna inkomsttitel under sistlidet år har alltså utgjort 15,541,143 kronor.

Beträffande förhållandena under innevarande år har Riksdagen inhemtat, att tillverkningen under årets tre första månader omfattat en tillverkningskvantitet af 14,709,409 liter. Tillverkningskvantiteten för motsvarande del af år 1894 uppgick till 14,507,608 liter.

Med afseende å de sålunda inhemtade upplysningarna synes det Riksdagen, att man utan risk bör kunna beräkna statsverkets inkomst af bränvinsskatten för nästa statsreglering till jemna 14 ¹/₂ millioner kronor; och har Riksdagen alltså beräknat bränvinstillverkningsskatten för år 1896 till 14,500,000 kronor.

Hvitbetssockertillverkningsafgiften. Härom har i statskontorets förut åberopade skrifvelse af den 11 december 1894 anförts följande:

»Hvitbetssockertillverkningsafgiften uppgick

år 1891 till	kronor 1,846,588: —
„ 1892 „	„ 2,260,496: —
„ 1893 „	„ 2,718,927: —

Denna statsinkomst, som för år 1894 är beräknad till 2,600,000 kronor, blef med anledning af de upplysningar, som innevarande års

Riksdag erhållit från ofvannämnda kontroll- och justeringsbyrå, af Riksdagen upptagen för år 1895 till 6,800,000 kronor.

Uti förnyade nådiga förordningen den 19 maj 1893 om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket är stadgad, bland annat, att det beskattningspligtiga råsockret skulle, med ett visst undantag, beräknas efter de för tillverkningen använda betornas vikt sålunda, att 100 kilogram råa (ej torkade) hvitbetor antagas lemna ett utbyte af 9 kilogram socker, samt att den nådiga förordningen skulle träda i kraft den 1 juli 1893, dock att det förhöjda utbytet skulle beräknas intill den 1 september 1894 till 7,5 kilogram och intill den 1 september 1895 till 8,25 kilogram, allt för 100 kilogram råa (ej torkade) hvitbetor.

Enligt meddelande från nämnda kontroll- och justeringsbyrå hafva under innevarande år 17 hvitbetssockerfabriker, mot 10 under sistlidet år, varit i verksamhet, och har tillverkningsskatten under januari—november innevarande år debiterats med 3,429,773 kronor 18 öre. Efter omförmälda af Riksdagen åberopade, i bevillningsutskottets betänkande n:o 21 intagna promemoria från samma byrå skulle skatten för innevarande år i sin helhet kunna beräknas uppgå till 5,295,251 kronor; och utvisar denna promemoria, att den af Riksdagen för år 1895 fastställda beräkningen grundats på det antagande, att betodlingen år 1895 skedde till samma utsträckning som år 1894.

Under år 1895 skall utbytesprocenten utgöra till den 1 september 8,25 och derefter och framgent 9. Vid sådant förhållande, och under antagande att afverkningen under år 1896 blifver lika med den under år 1895 beräknade, skulle skatten för 1896 års tillverkning komma att utgöra 6,976,200 kronor; lärande densamma få i riksstaten uppföras med ett jemnadt tal af 7,000,000 kronor.»

Med det sålunda föreslagna beloppet har jemväl Eders Kongl. Maj:t ansett den ifrågavarande statsinkomsten böra i riksstaten för år 1896 upptagas; och då Riksdagen icke har något att härvid erinra, har Riksdagen i riksstaten för år 1896 upptagit hvitbetssockertillverkningsavgiften med 7,000,000 kronor.

Vidare har Eders Kongl. Maj:t i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att såsom tillgång vid förevarande statsreglering må beräknas och användas öfverskott å statsregleringarna för föregående år med 674,000 kronor.

På sätt Riksdagen i skrifvelse angående statsregleringen för år 1896 anmäler, har Riksdagen såsom tillgång vid statsregleringen för år

1896 beräknat och användt öfverskott å statsregleringarna för föregående år 674,000 kronor.

I omförmälda proposition har Eders Kongl. Maj:t i sammanhang med beräkningen af förenämnda inkomster föreslagit, att riksbankens vinst för år 1894, i rundt tal utgörande 2,600,000 kronor, måtte för statsverkets behof anvisas till utbetalning vid den tid under år 1896, som af Riksdagen komme att bestämmas.

Riksdagen har beslutit, att af riksbankens för år 1894 bokförda vinst ett belopp af 2,340,000 kronor skall öfverlemnas till statsverket, och återstoden, eller 263,187 kronor 21 öre, för riksbanken bibehållas, samt att statsverkets andel af bankovinsten för 1894 skall af fullmäktige i riksbanken tillhandahållas statskontoret och utgå med en fjerdedel under hvarje af månaderna januari, april, juli och oktober år 1896.

Stockholm den 17 maj 1895.

Med undersåtlig vördnad.

Statsverkets inkomster.

	Kronor.	öre.
<i>Ordinarie inkomster.</i>		
Grundskatt	1,905,000	—
Kyrkotionde	250,000	—
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	270,000	—
Afgifter för persedelunderhållet vid rusthållsinfanteriet	51,000	—
Trosspassevolansafgift	19,000	—
Tillfälliga rotevakansafgifter	44,000	—
Soldatvakansafgift	56,000	—
Båtsmansvakansafgift	200,000	—
Arrendemedel	2,400,000	—
Mantalspenningar	665,000	—
Bötesmedel	250,000	—
Kontrollstämpelmedel	25,000	—
Fyr- och båkmedel	1,400,000	—
Telegrafmedel	1,335,000	—
Jernvägstrafikmedel	7,200,000	—
Skogsmedel	2,900,000	—
Extra uppbörd	100,000	—
Säger 19,070,000: —		
<i>Bevillningar.</i>		
Tullmedel	36,000,000	—
Postmedel	8,500,000	—
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	800,000	—
Stämpelmedel	5,300,000	—
Bränvinstillverkningskatt	14,500,000	—
Hvitbetssockertillverkningsafgift	7,000,000	—
Bevillning af fast egendom samt af inkomst	5,000,000	—
Tilläggsbevillning	1,350,000	—
Säger 78,450,000: —		
Summa	97,520,000	—